Oświadczenie złożone
przez senatora Adama Bodnara
na 54. posiedzeniu Senatu
w dniu 12 marca 2026 r.

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska, do ministra do spraw nadzoru nad wdrażaniem polityki rządu Macieja Berka, do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Waldemara Żurka, do sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, pełnomocnik rządu do spraw równości Katarzyny Kotuli oraz do minister rodziny, pracy i polityki społecznej Agnieszki Dziemianowicz-Bąk

Moje oświadczenie związane jest z tym, że kilka dni temu obchodziliśmy Dzień Kobiet i dużo się mówiło na temat przestrzegania praw kobiet, realizowania wartości konstytucyjnych. Moje oświadczenie odnosi się przede wszystkim do wartości wynikających z art. 33 konstytucji, który ustanawia zasadę równych praw kobiet i mężczyzn, jeżeli chodzi o udział w życiu rodzinnym, gospodarczym i społecznym. Odnoszę się zwłaszcza do aspektu gospodarczego i społecznego.

Mianowicie są 3 akty prawne, które stanowią wypełnienie tych wartości konstytucyjnych, które stanowią także wypełnienie zasad Unii Europejskiej, zasad wynikających z Traktatu o Unii Europejskiej. Te dyrektywy nie zostały jeszcze wdrożone do polskiego prawa. Są wątpliwości, w jakim stopniu i w jakim terminie zostaną one wdrożone. Chciałbym zapytać, na jakim jesteśmy etapie, na jakim etapie jest rząd, jeżeli chodzi o przygotowania do wdrożenia tych dyrektyw.

Pierwsza dyrektywa to dyrektywa 2022/2381. To jest dyrektywa, która odnosi się do udziału kobiet i mężczyzn w zarządach i radach nadzorczych spółek publicznych, czyli spółek notowanych na giełdzie. Dyrektywa wprowadza bardzo konkretne mechanizmy pozwalające zapewnić równy udział reprezentantów kobiet i mężczyzn w organach decyzyjnych największych spółek, a także wprowadzić procedury wyboru, które byłyby oparte na przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriach. Ministerstwo Sprawiedliwości, co chciałbym podkreślić, przygotowało odpowiedni projekt ustawy. Był on prezentowany Radzie Ministrów 18 lutego 2025 r. Wtedy Rada Ministrów nie zdecydowała się na przyjęcie tego projektu. Od tego czasu minął rok i projekt nie wrócił na posiedzenie Rady Ministrów. Moje pytanie brzmi: kiedy to się stanie? Czy zapowiedź, która znajduje się na stronach Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, że przyjęcie tego projektu na poziomie rządowym nastąpi w I kwartale 2026 r., jest prawdziwa? Chciałbym podkreślić, że termin wdrożenia tej dyrektywy upłynął pod koniec grudnia 2024 r., a Komisja Europejska wszczęła w stosunku do Polski postępowanie przeciwnaruszeniowe.

Druga dyrektywa to w zasadzie dwie ze sobą powiązane dyrektywy: dyrektywa 2024/1499 oraz dyrektywa 2024/1500. To są dyrektywy, które zakładają stworzenie w Polsce silnego, niezależnego organu do spraw równości, tzw. *equality body*, który miałby być odpowiedzialny za monitorowanie przestrzegania zasady równego traktowania w odniesieniu do kobiet i mężczyzn, ale także w odniesieniu do niektórych cech chronionych, które wynikają z prawa unijnego. Moim zdaniem w Polsce tej funkcji nie może pełnić rzecznik praw obywatelskich, ponieważ rzecznik nie powinien się zajmować relacjami pomiędzy podmiotami prywatnymi. W odpowiedzi na moje poprzednie oświadczenie senatorskie na ten temat uzyskałem informację, że do końca 2025 r. zostanie przygotowany odpowiedni projekt ustawy. Takiego projektu ustawy jeszcze nie widziałem, a termin wdrożenia dyrektywy upływa 19 czerwca 2026 r., czyli w zasadzie już za kilka miesięcy. Ministrem odpowiedzialnym za to jest pani ministra do spraw równości Katarzyna Kotula. Chciałbym zapytać, na jakim jesteśmy tutaj etapie i czy jest szansa dochowania terminu 19 czerwca.

Trzecia dyrektywa to dyrektywa 2023/970, dotycząca przejrzystości wynagrodzeń. Chodzi w niej o to, że poprzez zapewnienie mechanizmu przejrzystości wynagrodzeń można ograniczyć występowanie zjawiska luki płacowej, luki w płacach kobiet i mężczyzn. Ta dyrektywa wprowadza cały szereg obowiązków, jeżeli chodzi o transparentność wynagrodzeń, a także postuluje, żeby nadzorem nad tym wszystkim zajmował się wyspecjalizowany organ. Mógłby to być ten właśnie organ do spraw równości. W tym przypadku termin wdrożenia upływa 7 czerwca 2026 r. Chciałbym zapytać, głównie Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, czy ten termin zostanie dochowany i na jakim etapie są aktualnie prace legislacyjne w tym zakresie.

Adam Bodnar